

Pierwszy dzień, tydzień, miesiąc i rok:
wsparcie dla nauczycieli sześciolatków

R A Z E M

Relacje – Aktywność – Zabawa – Emocje – Miejsce
czyli jak efektywnie ucząc dzieci mieć z tego przyjemność?

Joanna Matejczuk

Instytut Psychologii

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

**Uczelnie
dla szkół**

Pierwszy dzień, tydzień, miesiąc i rok: wsparcie dla nauczycieli sześciolatków

Główne myśli

- Zaspokajanie kluczowych potrzeb uczniów, nauczycieli i rodziców to podstawowy warunek tego, by nauce i pracy w szkole towarzyszyła **przyjemność**.
- Szkoła jako instytucja **oraz** potrzeby ludzi, **przyjemność tu i teraz oraz** przygotowanie do życia
→ jak to wszystko **RAZEM** ze sobą połączyć w codziennej pracy?

Pierwszy dzień, tydzień, miesiąc i rok:
wsparcie dla nauczycieli sześciolatek

Przyjemność to możliwość zaspokajania kluczowych dla rozwoju potrzeb

Kluczowe potrzeby
człowieka
w kolejnych
etapach życia

Powyżej 65 r. ż.

Potrzeba **SENSU**

35 - 65 r. ż.

Potrzeba **TROSKI**

20 - 35 r. ż.

ZWIĄZKÓW Z LUDŹMI

10 - 20 r. ż.

Potrzeba **TOŻSAMOŚCI**

6 - 10 r. ż.

Potrzeba **PRACOWITOŚCI**

3 - 6 r. ż.

Potrzeba **INICJATYWY**

2 - 3 r. ż.

Potrzeba **AUTONOMII**

1 r. ż.

Potrzeba **BEZPIECZEŃSTWA**

Pierwszy dzień, tydzień, miesiąc i rok:
wsparcie dla nauczycieli sześciolatków

**U dzieci dążenie do
przyjemności z ...**

Potrzeba **SENSU**

Potrzeba **TROSKI**

ZWIĄZKÓW Z LUDŹMI

Potrzeba **TOŻSAMOŚCI**

... doświadczania aprobaty społecznej w sytuacji
pomyślnej realizacji jakichś zadań

... osiągnięcia wyobrażonych celów
bez popadania w konflikty z innymi ludźmi

... doświadczania wpływu
na przedmioty, ludzi, bieg zdarzeń

... przebywania w znanym
i przewidywalnym środowisku

Potrzeba **PRACOWITOŚCI**

Potrzeba **INICJATYWY**

Potrzeba **AUTONOMII**

Potrzeba **BEZPIECZEŃSTWA**

Pierwszy dzień, tydzień, miesiąc i rok: wsparcie dla nauczycieli sześciolatków

... uporządkowania własnych działań, spraw,
doświadczeń życiowych

Potrzeba **SENSU**

... tworzenia i opiekowania się
ludźmi, pomysłami

Potrzeba **TROSKI**

... nawiązywania i podtrzymywania
bliższych i dalszych relacji z ludźmi

ZWIĄZKÓW Z LUDŹMI

... samookreślenia
i określenia przez innych

Potrzeba **TOŻSAMOŚCI**

Potrzeba **PRACOWITOŚCI**

Potrzeba **INICJATYWY**

Potrzeba **AUTONOMII**

Potrzeba **BEZPIECZEŃSTWA**

**U nastolatków
i dorosłych dążenie
do przyjemności
z ...**

Pierwszy dzień, tydzień, miesiąc i rok: wsparcie dla nauczycieli sześciolatków

Potrzeba **SENSU** w pracy **NAUCZYCIELA** **Po co JA to robię?**

- ➔ Od pytania o **SENS** zaczynamy myślenie o pracy w szkole
- ➔ Bez **SENSU** ani rusz w tej pracy
- ➔ Bez **SENSU** trudno o przyjemność
- ➔ Jak ten **SENS** możemy określić i co za tym idzie?

Perspektywa
krótkofalowa
realizuję konkretne
zadania

Myślimy
„technicznie”

Perspektywa na
„**dłuższe jutro**”
przygotowuję do
kolejnego etapu

Myślimy
„po szkolnemu”

Perspektywa
długofalowa
wychowuję
przyszłego
dorosłego

Myślimy
„życiowo”

Pierwszy dzień, tydzień, miesiąc i rok:
wsparcie dla nauczycieli sześciolatków

**Szkoła i potrzeby, przyjemność i przygotowanie do
życia → jak to RAZEM ze sobą połączyć?**

Pierwszy dzień, tydzień, miesiąc i rok: wsparcie dla nauczycieli sześciolatków

Relacje

CEL

przygotowanie dziecka
do satysfakcjonującego
bycia z innymi ludźmi

współpraca →
zróżnicowane
zadania i zespoły

efektywne formy
komunikacji

rozwiązywanie
konfliktów

poszukiwanie
i udzielanie
wsparcia

budowanie
związków, relacji,
przyjaźni

Jak pracować?

- 🗨 nauka, praca i zabawa →
w parach, trójkach, czwórkach ...
- 🗨 praca i zabawa poza klasą →
starsi i młodsi koledzy,
dorośli ze szkoły i spoza niej
- 🗨 rozmowy o zasadach i normach
społecznych → informowanie,
uzgadnianie, wyjaśnianie
- 🗨 ćwiczenie różnych ról społecznych
→ „ja w nowych odśłonach”

Pierwszy dzień, tydzień, miesiąc i rok: wsparcie dla nauczycieli sześciolatków

Aktywność

podtrzymywanie
i rozbudzanie
ciekawości

eksperymentowanie

satysfakcja
z
samodzielności

zachęcanie
do zadawania
pytań

planowanie
i monitorowanie
działań

Cel
przygotowanie
do podejmowania różnych
działań, rozwijanie
samodzielności,
wytrwałości i odwagi

Jak pracować?

pozwalać na aktywne poznawanie
i samodzielne odkrywanie,
działanie

zamieniać zwykłe przedmioty na
przybory naukowe

pracować zmianami w aranżacji
przestrzeni

zamieniać zwykłe sytuacje na
okazję do nauki

delegować zadania, powierzać
odpowiedzialność, uczyć
samokontroli

Pierwszy dzień, tydzień, miesiąc i rok: wsparcie dla nauczycieli sześciolatków

Zabawa

podtrzymywanie
naturalnej dziecięcej
postawy twórczej

przekonanie, że
nauka i praca mogą
być przyjemne, choć
jak zabawa wymagają
wysiłku

Cel

przygotowanie
do łączenia zabawy,
nauki i pracy

samoregulacja
w poruszaniu się
między zabawą,
nauką i pracą

wyznaczanie sobie
celów i ich twórcze
realizowanie →
*wszystko jest
możliwe*

Jak pracować? Uwaga!

- ➡ Zabawa to **NIE** strata czasu
- ➡ Zabawa to **NIE** infantyilizowanie
- ➡ Zabawa to **okazja** do rozwoju poznawczego, społecznego, emocjonalnego, moralnego
- ➡ Zabawa to **okazja do rozwoju samoregulacji**

Pierwszy dzień, tydzień, miesiąc i rok: wsparcie dla nauczycieli sześciolatków

Emocje

Cel

gotowość do regulowania emocji,
motywacji i zachowanie
(wewnętrzne pragnienia + sytuacji
zewnętrzna) **SAMOREGULACJA**

rozpoznawanie
nazywania różnych
emocji pozytywnych
i negatywnych

dzielenie się swoimi
emocjami,
odczuciami

przejście od regulacji
zewnętrznej do
samoregulacji:
regulacja emocji,
motywacji i zachowania

przekonanie,
że świat emocji
jest bezpieczny

Jak pracować?

dostarczać wiedzy o
emocjach: obserwowanie,
nazywanie i opisywanie,
szukanie związków
przyczynowo-skutkowych

pobudzanie do refleksji,
pytanie, rozmowy

zabawa w role, odgrywanie
scenek

Pierwszy dzień, tydzień, miesiąc i rok: wsparcie dla nauczycieli sześciolatków

Miejsce

Cel

większa świadomość
swoich korzeni, „bliskiego
i dalekiego świata”, coraz
lepszą orientacją w czasie
i przestrzeni

poszerzenie
wiedzy o świecie
– nie tylko tej
książkowej

postawa obywatelska,
zainteresowania,
wrażliwość
i odpowiedzialność

poczucie dumy
z małej i dużej ojczyzny,
z tradycji i z ludzi
w niej żyjących

Jak pracować?

organizować wycieczki do różnych
miejsc w okolicy

zapraszać do szkoły gości
ważnych dla środowiska (wójt,
strażak, gospodarz)

organizować spotkania z
ciekawymi osobami „z sąsiedztwa”
dziadkowie, gospodarz, studentka

uwzględniać lokalne wydarzenia,
imprezy, rocznice, tradycje

Pierwszy dzień, tydzień, miesiąc i rok: wsparcie dla nauczycieli sześciolatków

Podsumowanie

... cykl się powtarza a **RAZEM** może pomagać
w zaspokajaniu potrzeb i efektywnej edukacji ...

Dorosłość

Etap edukacyjny

Etap edukacyjny

Etap edukacyjny

Próg 2

Próg 1

Próg 0

UCZEŃ
KLASY I

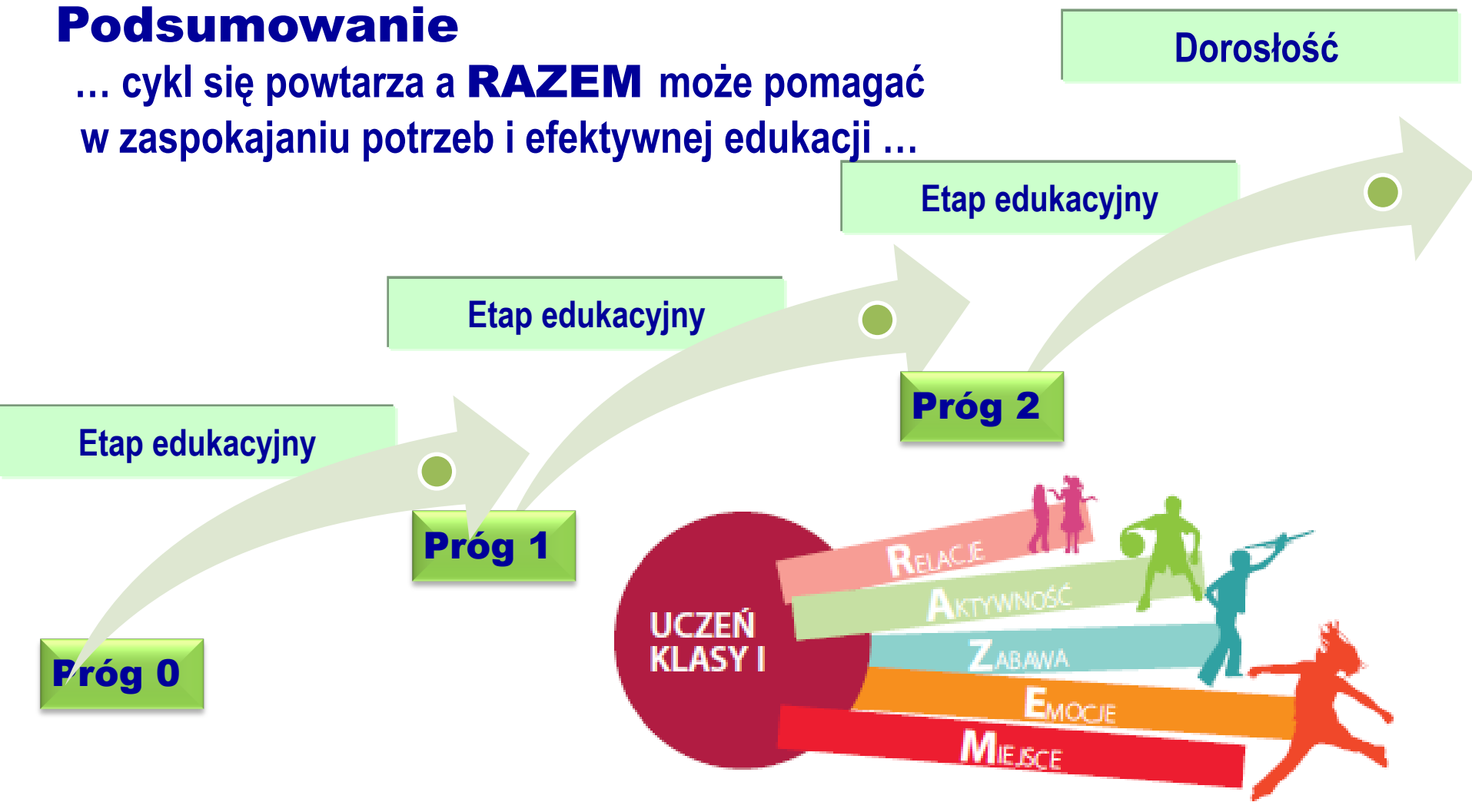
RELACJE

AKTYWNOŚĆ

ZABAWA

EMOCJE

MIEJSCE

Pierwszy dzień, tydzień, miesiąc i rok: wsparcie dla nauczycieli sześciolatek

Poradnik wiedzy o dziecku i nastolatku:
www.eduentuzjasci.pl/dziecko-nastolatek